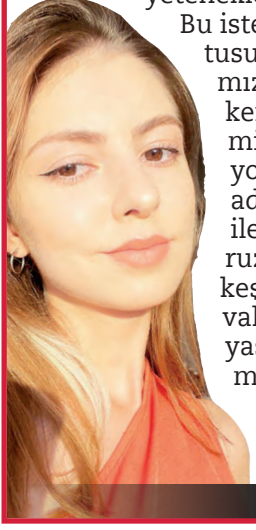

KEŞFETMENİN MUTLULUĞU

Her insanın ilgi alanı, yapmaktan keyif aldığı şeyler her ne kadar farklı olsa da bazı olgular bizleri daima ortak bir noktada buluşturur. Doğrudan olmasa da dolaylı yoldan çıktığımız her keşif yolculuğu ve bu keşiflerin sonucu, hepimize bir nebze mutluluk getirir. Her birimizin benzersiz hedefleri, hobileri, tutkuları ve yetenekleri vardır.

Bu istekler doğrultusunda yaptığımız her keşifte kendi benliğimizi bulmamız yolunda bir adım daha ilerlemiş oluruz. Kendimizi keşittiğimiz vakit, bireysel yaşama amacımızı ve hedeflerimizi... >>2'DE

Handan İskisal

Günlük İktisadi ve Siyasi Haberler Gazetesi

Ticari Hayat

Yıl: 19 • Sayı: 5574 • 18 Nisan 2024 Perşembe • Fiyatı: 4 TL

www.ticarihayat.com

"KAMUDA TASARRUF BİZİM İÇİN ÖNCELİKLİ"

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, "Kamuda tasarruf konusunda bir taraftan Hazine ve Maliye Bakanlığı'mız, bir taraftan da Strateji ve Bütçe Bakanlığı'mız çalışma yürütüyor. Kamuda tasarruf, bizim için çok öncelikli bir konu" dedi.

CUMHURBAŞKANI Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen Kabine Toplantısı sonrası basın mensuplarının sorularını yanıtladı. Yılmaz, secimden önce, başta döviz piyasası olmak üzere ekonomide veriyi dayalı olmayan bir sürü haberle spekülasyon yapıldığını, milletin yanıltıldığını belirtti.

TASARRUFLA ilgili 15 maddelik tasarruf paketi getirilmesi şeklinde bir gündemin konuşulduğuna ilişkin soruyu Yılmaz, şu şekilde yanıtladı: "15 değil, çok daha fazla madde sayısı bulunuyor. Bütün bunları bir yerde toparlayıp belli bir süzgeçten geçirip uygulamaya geçeceğiz. Kamuda tasarruf bizim için çok öncelikli bir konu." AA

CARI İŞLEMLER AÇIK VERDİ

Türkiye'nin cari işlemler hesabı, Şubat'ta 3 milyar 265 milyon dolar açık verirken altın ve enerji hariç cari işlemler hesabında 2 milyar 106 milyon dolarlık fazla oluştu.

TÜRKİYE Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından açıklanan ödemeler dengesi verilerine göre, Şubat 2024'te cari işlemler hesabı 3 milyar 265 milyon dolar açık verdi. Bu dönemde hizmetler dengesi kaynaklı girişler 2 milyar 381 milyon dolar, seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler de 1 milyar 957 milyon dolar olarak gerçekleşti. Birincil gelir dengesi kaleminde 849 milyon dolar, ikincil gelir dengesi kaleminde ise 46 milyon dolarlık net çıkış kaydedildi.

ŞUBAT'ta doğrudan yatırımlardan kaynaklanan 142 milyon dolar net çıkış gerçekleşirken portföy yatırımlarında 4 milyar 415 milyon dolarlık net giriş oldu. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasalarında 136 milyon dolarlık net satış, devlet iç borçlanma senetlerinde ise 98 milyon dolarlık net alış gerçekleşti. AA

Yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak bankalar, Genel Hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 2 milyar 659 milyon dolar, 3 milyar dolar ve 500 milyon dolar net borçlanma gerçekleştirdi.

"TÜRKİYE ULAŞTIRMA ALTYAPISINDA İLERLEME KAYDETTİ"

ULASTIRMA ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Türkiye'nin, kendisini; Avrupa, Asya ve Orta Doğu'yu birbirine bağlayan önemli bir lojistik merkez olarak konumlandırarak ulaştırma altyapısını geliştirme konusunda önemli ilerlemeler kaydettiğine dikkati çekti. >>4'TE

NOGAY TÜRKLERİNİN

MİRASI CANLANIYOR

Prof. Dr. Dilek Ergöneç, "Tarih boyunca siyasi ve askeri mücadelelerin odak noktası olan Nogay Türkleri; baskılara, katliamlara maruz kalmıştır" dedi.

İRFAN BAŞCUHADAR Prof. Dr. Dilek Ergöneç, "Altınorda'dan Anadolu'ya Nogay Türkleri adlı projemiz, Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklendi. Ankara ve Konya'daki Nogay Türklerinin yer aldığı köyler ziyaret edilerek belgeselde kullanıldı" şeklinde konuştu. >>8'DE

CUMHURİYET'İN 100. YILINDA

ANKARA

Öğretim Görevlisi Ayşe Şirin Gazialeem, "Öğrenciler, araştırmaları sırasında çok şey öğrendi" diye konuştu.

MÜRVEK KARA Öğretim Görevlisi Ayşe Şirin Gazialeem, "Fotoğraf, sadece görsellerden ibaret değildir. Özellikle belgesel çalışmalarında öncelikle fotoğrafı çeken kişinin sonra da izleyicinin bilgisini ve görgüsünü artırır" dedi. >>7'DE

KAFE VE RESTORANLAR DENETLENDİ

ANKARA Ticaret İl Müdür Vekili Elif Tan, fiyatlar ile tarife listesinin kafelerin, restoranların giriş kapısı önünde ve hizmet sunulan masalarda bulunmasıyla ilgili daha önce de denetim yaptıklarını söyledi. >>6'DA

BESA HOLDİNG'TEN ANKARA'YA 4 ŞANTİYE

BESA Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Efe Bezci, "Ankara'da arz yetersizliği yaşanıyor. Biz de bu duruma çözüm olarak yıl sonuna kadar Ankara'da 4 büyük projeyi başlatmak için şantiyelerimizi kuracağız" dedi. >>4'TE

GÖBEKLİTEPE'DE ZİYARETÇİ REKORU

SANLIURFA Turizmi Geliştirme Derneği Başkanı ve Türkiye Seyahat Acenteleri (TURSAB) GAP Bölge Temsil Kurulu Başkan Yardımcısı Ali Canbek, "Göbeklitepe, keşfinden bu yana ilk defa rekor bir taleple bu tatil geçirdi" dedi. >>2'DE

"OSB'LERDE KİRA ARTIŞLARI YÜZDE 102"

TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. Genel Müdürü Makbule Yönel Maya, "OSB'lerde yıllık ortalama kira artışları yüzde 102 seviyesinde gerçekleşti. Kira artışlarının yıllık enflasyon oranının üzerinde olduğunu gözlemliyoruz" dedi. >>4'TE

BEYİNİ GÜÇLENDİREN BESİNLER

BESLENME ve Diyet Uzmanı Ezgi Hazal Çelik, beyin sağlığını güçlendirici özelliğe sahip olan, sofralarda yer verilmesi gereken 5 etkili besini anlatarak önemli uyarılar ve önerilerde bulundu. >>3'TE

ISSN 9771306

www.ticarihayat.com

32,5205 ↑ 34,6571 ↑ 2.492,40 ↑ BIST 100 9.547 ↓

BEYİN SAĞLIĞINI GÜÇLENDİREN BESİNLER

İlerleyen yaşla birlikte çevresel faktörlerin de etkisi sonucunda beynimiz hızla yaşlanıyor. Alzheimer ve Parkinson başta olmak üzere birçok nörolojik hastalığa gün geçtikçe daha sık rastlanıyor.

BEYİN sağlığının ve bilişsel fonksiyonların korunması, iyileştirilmesi için genç yaşta itibaren özellikle sağlıklı beslenme başta olmak üzere bazı önlemleri mutlaka almak gerekiyor. Acıbadem Bakırköy Hastanesinden Beslenme ve Diyet Uzmanı Ezgi Hazal Çelik, "Beslenme, egzersiz, düzenli ve kaliteli uyku, stres yönetimi gibi yaşam tarzı müdahaleleri hastalıkla birlikte meydana gelen bilişsel problemleri geciktirecek, önleyebilecek, girişimsel olmayan, güvenilir ve kolay yoldur" dedi.

Beslenme ve Diyet Uzmanı Ezgi Hazal Çelik, beyin sağlığını güçlendirici özelliğe sahip olan, sofralarda yer verilmesi gereken 5 etkili besini anlatarak önemli uyarıları ve önerilerde bulundu.

Yağlı balıklar
Somon başta olmak üzere yağlı balıklar, zengin omega-3 yağ asidi kaynaklarıdır. Özellikle beyin sinir hücreleri için omega-3 oldukça önemlidir. Yaşla ilgili bilişsel fonksiyonların yavaşlamasını önler, hafızanın güçlenmesinde etkilidir. Beyinde yer alan gri madde, karar verme, hafıza ve duyguların kontrol eden sinir hücrelerini içerir. Düzenli balık tüketmek beyinde daha fazla gri maddenin olması eğilimini artırır. Haftada 2 gün fırında ya da ızgara gibi pişirme yöntemlerini kullanarak balık tüketebilirsiniz. Özellikle hamile ve emziren kadınlar; kiremit balığı, köpekbalığı, kılıçbalığı ve kral uskumru gibi cıva içeriği yüksek balıklardan kaçınmalıdır.

Kahve
Kahvede bulunan kafein ve antioksidanlar, beyin sağlığını desteklemesine yardımcı olur. Özellikle antioksidan etkisi ile bilişsel işlevlerdeki bozulma ile savaşır. Konsantrasyonu artırması, dopamin gibi iyi hissettiren nörotransmitterlerin artışını sağlaması gibi etkileri ile de beyin üzerinde olumlu etki yapmaktadır. Ancak günlük alınan kafein miktarına dikkat edilmelidir. Beslenme ve Diyet Uzmanı Ezgi Hazal Çelik, "Önerilen maksimum miktar, günlük 400 mg kafein alımıdır. Hamilelerde bu miktar 200 mg ile sınırlanmalıdır. Sağlıklı yetişkinler için ortalama 2-4 fincan kahve tüketiminin nörolojik hastalık riskini azalttığı gözlemlenmiştir. Tansiyon problemi olanlar ve hamileler, tüketim miktarını düşürmeli ve doktorlarına danışmalıdır. Akşam saatlerinde kahve içmek, uyku kalitesini olumsuz etkileyeceği için gün içinde tüketmeye özen gösterilmelidir" diye kaydetti.

Kahve çekirdeği
Beyin sağlığı için diyet öğütüsünde her gün yer alması önerilen ceviz, fındık ve bademin yanı sıra yine yağlı tohumlardan olan kabak çekirdeği de içerdiği çinko, magnezyum, bakır ve demir içeriği ile beyin sağlığı için önemli besin öğelerinin en önemli kaynaklarından biridir. Öğrenme, hafıza, sinir sinyali, bozulmuş beyin fonksiyonu gibi beyin sağlığı için önemli etkileri olan kabak çekirdeğini tansiyon sorunu olsun olmasın mutlaka tuzsuz tüketmek gerekir. Günde 1 çay bardağından fazla tüketilmemelidir.

Yumurta
Yumurta; B6, B12, folat ve kolin dâhil olmak üzere beyin sağlığı ve gelişimini destekleyici en önemli besin kaynağıdır. Özellikle kolin, hafızanın güçlenmesini destekleyen asetilkolin oluşturmak için önemlidir. Karaciğerde az miktarda üretilir ancak dışarıdan besinler ile alınması gerekir. Gebelik ve emzirme döneminde yeterli kolin tüketimi bebeğin beyin gelişimini olumlu etkilemektedir. Kolin alımı kadınlar için günde 425 mg, erkekler içinse 550 mg'dır.

Zerdeçal
Zerdeçalda bulunan kurkumin, beyin sağlığı için güçlü bir antioksidan ve anti-inflamatuardır. Hafızanın gelişmesine yardımcı olur, Alzheimer hastalığı ile birlikte ortaya çıkan amiloid plakların azalmasına katkı sağlar. Yaşla ilgili meydana gelen bilişsel fonksiyonlardaki yavaşlamanın geciktirilmesinde etkilidir. Çelik, "Yapılan çoğu çalışmaya göre; sağlıklı bir beslenme planı içerisinde zerdeçala yer vermek, beyin sağlığı açısından etkili olacaktır. Günde 12 gr yaklaşık 2 tatlı kaşığına geçmeyece kadar salata veya çorbalarına ekleyerek tüketmek iyi bir seçenektir. Ancak hamile, emziren kadınlar, safra kesesi ve kronik böbrek rahatsızlığı olan kişiler zerdeçal tüketimini doktorlarına danışarak sınırlandırılmalıdır" şeklinde konuştu.

Sağlıklı beyin için bu besinlerden kaçın!
Yapılan çalışmalara göre; sağlıksız beslenme ile bilişsel fonksiyonlarla ilgili hastalıklardaki artış arasında çok yakın ilişki bulunduğu vurgulayan Beslenme ve Diyet Uzmanı Ezgi Hazal Çelik, şunları aktardı: "Son yıllarda diyet öğütüsünün beyin sağlığı üzerine etkisi ile ilgili çok fazla araştırma yapılmıştır. Doymuş yağ, fazla fruktoz alımı, rafine şeker, işlenmiş besinlerin tüketimi gibi olumsuz beslenme davranışları, yaşlılarda inflamasyonu artırarak bilişsel fonksiyonu etkilemektedir. Bu nedenle bu tür beslenme alışkanlıkları terk edilmelidir. Yapılan araştırmalar; sebze, yağlı tohum, kabuklu yemiş, balık, kurubaklagil ve zeytinyağı gibi besinlerden zengin, doymuş yağdan fakir bir diyet olan Akdeniz diyetinin bilişsel fonksiyonların bozulmasını geciktirdiğini, önleyebildiğini ve hafıza gibi bilişsel yetenekleri geliştirmeye yardımcı olduğunu göstermektedir. Özellikle yaşamın erken dönemlerinden itibaren beyin sağlığı açısından doğru besin öğütülerini içeren bir beslenme alışkanlığı kazanılmasının çok büyük faydaları olduğu araştırmalar sonucu kanıtlanmıştır."

HABER MERKEZİ

"Hemofili çoğunlukla erkeklerde görülüyor"

Hematoloji Uzmanı Doç. Dr. Mehmet Gündüz, nadir hastalıklardan biri olan hemofilinin dünyaya çapında 1,2 milyondan fazla kişiyi etkilediğini söyledi.

GÜVEN Hastanesi Hematoloji Bölümü'nden Doç. Dr. Mehmet Gündüz, 17 Nisan Dünya Hemofili Günü dolayısıyla farkındalığı artırma amacıyla bir açıklama yaptı. Gündüz, "Hemofili çoğunlukla erkeklerde görülen yaygın bir hastalıktır. Hemofili A, yaklaşık 4-5 binde bir canlı erkek doğumda görülürken Hemofili B ise yaklaşık 15-30 binde bir canlı erkek doğumda görülür. Ülkemizde, kayıtlı 5 bin Hemofili A, 950 Hemofili B hastası bulunuyor" dedi.

Doç. Dr. Gündüz, hemofili hastalığının, kanın pıhtılaşmasında görev alan faktör eksikliği sonucu kanamanın durmaması, geç durması veya durmuş bir kanamanın tekrar başlaması şeklinde belirtildiğini söyleyerek "Kanamalar genelde cildimizin kesilmesine bağlı deriden olabileceği gibi, diş çekimi veya sünnet işlemi sonrası kanamanın durmaması şeklinde de görülebilir. Bazen ise çarpma veya travma sonucu kas ya da eklem içerisine daha büyük kanamalar şeklinde de olabilir. Bu büyük kanamalar, hastaları sakatlıklara ve hatta ölüme kadar götürebilir. Hemofili, ağırlıklı olarak erkekleri etkileyen X kromozomuna bağlı bozukluklardır. Ancak heterozigot taşıyıcılar olan kadınlar da etkilenebilir ve hemofilik ariyalıkta faktör seviyelerine sahip olabilir. Hemofili, yaşam boyu dikkat gerektiren bir hastalık olmasının yanı sıra takip edilmemesiyle hayatı riskleri de beraberinde getiriyor" diye kaydetti.

"Çoğunlukla erkeklerde görülüyor"
Hemofilinin dünyaya çapında 1,2 milyondan fazla kişiyi etkilediğini ve çoğunlukla erkeklerde yaygın bir hastalık olduğunu söyleyen Doç. Dr. Gündüz, "Hastalığın başlıca A ve B olmak üzere iki tipi vardır. Hemofili A (faktör 8 eksikliği), hemofili B'den (faktör 9 eksikliği) daha yaygındır. Hemofili A, yaklaşık 4 bin-5 binde bir canlı erkek doğumda görülürken Hemofili B ise yaklaşık 15 bin-30 binde bir canlı erkek doğumda görülür. Ülkemizde, kayıtlı 5 bin Hemofili A, 950 Hemofili B hastası bulunuyor. Bir de kayıtsız olan hastalar var. Bunları ön görüşümüzde durum ciddiyetini koruyor. Özellikle hemofili aile öyküsü olan çocuklarda, kolay morarma, kanama bulgusu olan kişilerde tarama ve test yapılması gerekiyor. Mümkünse, hemofili öyküsü olan aileleri doğumdan hemen sonra bebekte hemofili varlığı araştırılması hakkında özellikle uyarıyorum. Hemofili, tüm ırksal ve etnik gruplarda, tüm dünyada görülüyor. Dünya Hemofili Federasyonundan bir yaygın, dünyadaki hemofili nüfusunun yüzde 43'ünün Hindistan, Bangladeş, Endonezya ve Çin'de yaşadığını; bunların sadece yüzde 12'sinin teşhis edildiği tahmin ediyor" şeklinde konuştu.

"Vakaların birçoğu kalıtsal"
Hemofili vakalarının büyük bir çoğunluğunun kalıtsal olduğunu, bir kısmının ise sonradan faktörlere karşı gelişen inhibitör sonucu görülebileceğini vurgulayan Dr. Mehmet Gündüz, şunları söyledi: "Doğuştan gelen hemofili, ebeveynlerin birinden veya her ikisinden geçebilir. Hemofili A ve hemofili B, X kromozomuna bağlı çekinik bir düzende kalıtsaldır. Bu koşullarla ilişkili genler, iki cinsiyet kromozomundan biri olan X kromozomunda bulunur. Hemofili A ve B kalıtsal olarak aynı şekilde edinilir. Çünkü hem faktör VIII hem de faktör IX genleri X kromozomunda bulunur. Y kromozomunda pıhtılaşma faktörlerine dair genler bulunmaz. Hemofilinin klinik belirtileri, bozulmuş pıhtılaşmadan kaynaklanan kanama, kanamadan kaynaklanan sekeller veya eksik olan pıhtılaşma faktörü infüzyonu ile ilgilidir. Şöyle örneklendirebiliriz; minik bir kesikte şiddetli kanama, diş çekimi veya sünnet sonrası kanamanın durmaması, nedensiz ve çok zor duran burun kanamaları, yaradaki kanamanın durup tekrar başlaması, eklemde şişme, kızarıklık, ısı artışı, kız çocuklarında yoğun regl kanaması."

"Bebeklerin cildindeki kolay morarmaları ve kanamaları takip edin"
İlk kanama yaşının, bebeklerin çoğunda yaşamın ilk yılı bir buçuk yılı içinde olduğunu söyleyen Doç. Dr. Gündüz, özellikle takip ve gözlemin çok önemli olduğunu vurguladı. Doç. Dr. Gündüz, "Morarma belirt-

leri, eklem kanamaları ve diğer kas-iskelet kanaması bölgeleri, çocuklar hareketli hâle geldiğinde (sürünme dâhil) daha da yaygınlaşıyor. Sünnet bölgesi ve ağız yaralanmaları da küçük çocuklarda sık görülen bölgeler arasında sayılıyor" ifadelerini kullandı.

"Dikkatli bir yaşam mecburi"
Hemofili hastalarının dikkatli bir yaşam sürmesi gerektiği uyarısında bulunan Doç. Dr. Gündüz, "Hemofili hastaları, oluşabilecek yaralanmalardan kesinlikle kaçınılmalıdır. Hafif hemofili olan kişiler, çeşitli aktivitelere katılabilir. Şiddetli hemofili olanlar ise temas gerektiren sporlardan ve kanamaya neden olabilecek yaralanmalarına yol açabilen diğer aktivitelerden kaçınılmalıdır. Eğer kanama söz konusu ise bu durumu doğru şekilde yönetme noktasında da bilinçli olmaları oldukça önemlidir. Doktor kontrollerini takip etmeli ve sürekli olarak gözetim altında olmalıdır. Acil durumlarda kanama durdurucu tedbirler ve tıbbi yardımın nasıl sağlanacağı hakkında bilgili olmak zorundadır. Kanama hâlinde ellerinin altında sürekli olarak pıhtılaşma ilaçlarının hazırlanması gerektirir. Aksi takdirde tıbbi yardım almaları elzem hâle gelir ve hayati tehlike baş gösterir. Bu nedenle ağır ve orta hemofili olan hastaların hemofili takip kamesinde, hastanın kimlik bilgileri ile ilacın yazılacağı özel renkteki (turuncu) hemofili reçetesi bulunur. Bu reçetenin; hematoloji uzmanı, dâhiliye veya çocuk uzmanları tarafından yazılması zorunludur. İlaç veren eczacı tarafından doldurulur" dedi. **DHA**

Ticari Hayat

Günlük İktisadi ve Siyasi Haberler Gazetesi
Kuruluş: 23 Mart 2006
Kuruç
Mehmet GÖKTÜRK
Yıl: 19 - Sayı: 5574 - 18 Nisan 2024 Perşembe
Ticari Hayat Gazetecilik Matbaacılık Reklamcılık
Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. adına
Sahibi
Emine GÖKTÜRK
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Reşat HELVACI
Dizgi & Tasarım
Ticari Hayat Gazetesi

Yönetim Yeri
Güzeltape Mahallesi Hoşdere Caddesi
No: 184/6 Çankaya/Ankara

İletişim
Tel: (0312) 441 75 25
Web Adresi: www.ticarihayat.com

Kurumsal Elektronik Posta Adresi
bilgi@ticarihayat.com

Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS)
25959-55159-60845

Basım Yeri
USLU MATBAACILIK (MUSTAFA USLU)
Zübeyde Hanım Mahallesi İstanbul Caddesi Elif Sk. No: 7/246- 247
Altındağ / ANKARA Tel: 0546.457.74.00

Dağıtım
MATA GRUP BİLİŞİM LOJİSTİK DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ.
BATI BULVARI. ATB İŞ MERKEZİ No: C/76 YENİMHAHALLE / ANKARA
Sözleşmesiz yazarlara ücret ödenmez.
Ticari Hayat Gazetesi ve ticarihayat.com
Basın Meslek İhkelerine uymaya söz vermiştir.
Resmi ilanlarımızı www.ticarihayat.com internet sitemizden de görebilirsiniz.
YAYIN TÜRÜ: İKTİSADİ, SİYASİ, YEREL, SÜREKLİ YAYIN
Gazete Basım Tarihi: 17 Nisan 2024 Çarşamba

CUMHURİYET'İN 100. YILINDA ANKARA

100. Yılında Cumhuriyet'imizin Başkenti" konulu fotoğraf sergisinin açılışı, Prof. Dr. Erdem Kırkbeşoğlu ve Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu'nun da katılımıyla gerçekleştirildi.

Öğretim Görevlisi Ayşe Şirin Gazialem, "İzleyicinin eğitilmesi gerektiğine inanıyorum ki değerlendirmeler daha sağlıklı olsun. Aksi takdirde eleştiri ile söylenme arasındaki farkı keşfetmek olanaksızlaşır. Eleştiri dediğimiz, bir şeyi mercek altına alıp incelemektir" diye konuştu.

MÜRUVET KARA

BAŞKENT Üniversitesi Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Programı başkanı olan Öğretim Görevlisi Ayşe Şirin Gazialem'in küratörlüğünde "100. Yılında Cumhuriyet'imizin Başkenti" başlıklı fotoğraf sergisi, sanatseverlere kapılarını açtı. 16 Nisan'da açılışı gerçekleşen sergi, 19 Nisan'a kadar ziyarete açık olacak.

Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Programı Başkanı, serginin hem danışmanı hem de küratörü olan Öğretim Görevlisi Ayşe Şirin Gazialem ile serginin hazırlık sürecine dair detayları söyleştik. Gazialem, Ankara'da bulunan ve Cumhuriyet'in kuruluşunda önemli rol oynamış mekânların çekimlerinden oluşan serginin, sürece dair bilinmeyen ayrıntıları da ortaya çıkarttığını belirtti.

Prof. Dr. Erdem Kırkbeşoğlu ve Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu'nun da katılımıyla gerçekleşen 100. Yılında Cumhuriyet'imizin Başkenti konulu fotoğraf sergisinin açılışında gazetemize özel açıklamalarda bulunan Öğretim Görevlisi Ayşe Şirin Gazialem, "Bu fotoğraflar, ders kapsamında çekilen fotoğraflar ama bir belgesel çalışma olamıyor. Süreci itibarıyla belgesel fotoğrafların daha uzun soluklu bir sürece yayılması lazım. Bu çalışma, daha çok onun bir ön hazırlığı niteliğinde; öğrencilerin süreci deneyimledikleri, fikir aşamasından izleyicilere buluşturduğu ana kadar takip ettikleri bir ders içeriği ve çıktısı" dedi.

"Gördüğümüz şeyin gerçek olduğunu bilmeye ihtiyacımız var"

Gerçeğin kanıtlarından birisinin fotoğraf olduğunu belirten Gazialem, "Fotoğraf, tarihe tanıklık eden bir araçtır, toplumsal bellek oluşturmada çok önemli bir rolü vardır. Öğrenciler bazen esprili bir şekilde konuşuyoruz, her şeyi manipüle edebilirsiniz ama belgesel fotoğraflarda etik olarak da manipülasyon yapmamanız gerekir. İster profesyonel seyirci olsun isterse böyle daha tüketici bağlamındaki izleyici olsun gördüğümüz görselin gerçekte var olduğunu bilmeye ihtiyacımız var" ifadelerini kullandı.

"Hazırlık süreci, fotoğrafı çekmekten daha zor"

Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Programı öğrencilerinin çektiği fotoğraflardan oluşan serginin hazırlık süreci hakkında da bilgi veren Gazialem, "Özellikle bu tarz işlerin sadece çekimden ibaret olmadığını öğrencilere gösterdik. Nasıl? İzinlerin alınmasını, çeşitli bürokratik işlemlerin gerçekleştirilmesini -aslında çekimin öncesi ve sonrası nasıl işlediğini- deneyimlediler. Yani aslında fotoğraf çekmekten önceki ve sonraki süreçler çok daha sancılı, bunu deneyimlemiş olduk. Sonuçlar; değerlendirilme, emeğin karşılığının görülmesi anlamında da önemliydi. Emek dediğimiz zaman ücretlendirmesinden bahsetmiyorum, takdir görmesi de aslında bu sürecin içinde. Dolayısıyla fotoğrafçıların böyle bir işi ne kadar sürede çıkarttıklarını da bilmek gerekiyor diye düşünüyorum.

Eğer ki böyle bir belgesel yapılacaksa bence en az 1 yıllık bir sürece yayılarak çalışılması gerekiyor. Hatta normal 2 yıldır ama en az 1 diye düşünüyorum. Bir kere daha büyük gruplarla çalışmak gerekir. Zamansal olarak daha geniş bir süreçte ve ekip olarak da daha geniş bir ekiple çalışmak gerekiyor. Tabii ki bu bir öğrenci çalışması olduğu için daha sonraki çalışmalarında onların benzer konuları nasıl çalışacaklarına dair bir yöntem gösterdik aslında. Öğrencilerimiz Ankara ile ilgili çok iyi fotoğraflar çekmeye devam ediyor.

Bu çalışmaların ardından onlar kendi faaliyetlerini sonlandırmadı. Zaten derslerimizin içeriği itibarıyla biz her yıl bazen bireysel bazen gruplar hâlinde bir proje konusu çalışıyoruz. Ama bu yıl yüzüncü yıla ilintili bir şeyi, Cumhuriyet'imizin kuruluşunda önemli rolü olan ve Ankara'da yer alan yani başkentimizde bulunan mekânları çalışmak istedik" cümlelerini kullandı.

"Çok geniş alanlarda çalıştık"

Fotoğrafların çekimi sırasında pek çok araştırma yapıldığına ve bu araştırmaların, Cumhuriyet'in kuruluşu hakkında bilinmeyen tarihi gerçekleri de ortaya çıkarttığına değinen Öğretim Görevlisi Gazialem, "Bu bağlamda da sizin de gördüğünüz gibi Kurtuluş Savaşı Müzesi (Birinci Meclis), İkinci Meclis ve şu anda kullanımında olan üçüncü Türkiye Büyük Millet Meclisi binaları, Anıtkabir, Polatlı'da bulunan Sakarya Savaşı Zafer Anıtı ve Şehitlik Müzesi gibi çok geniş alanlarda çalıştık. Ancak her yere 1 günlük çekim süreleri ile gittiğimiz için çalışmamız normalden daha kısa sürdü.

Normalde belgesel bir projede aslında mekânın birden fazla çalışılması gerekiyor. Bu biraz daha öncül çalışma olduğu için birer defa gittik. Süreç bize Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet'in

kuruluş sürecine çok hâkim olmadığımızı gösterdi. Bilmediğimiz çok şey olduğunu öğrendik. Öğrenciler de araştırmaları sırasında çok şey öğrendi. Fotoğraf, sadece görsellerden ibaret değildir. Özellikle belgesel çalışmalarda öncelikle fotoğrafı çeken kişinin sonra da izleyicinin bilgisi ve görgüsünü artırır" şeklinde konuştu.

Gelecek projelerinden de bahseden Şirin Gazialem, "Bellek kavramından yola çıkarak anı fotoğrafları üstünde çalışmayı düşünüyorum. Belki kişisel anılardan değil de kent anılarından yola çıkarak bir çalışma yapabilirim. Eskiye dönüş zaten artık çok arttı. Belki gündem değişik, farklı konular çalışırız" dedi.

Yeni bir istihdam alanı

Görsel okuryazarlık alanında eğitimler verilmesi gerektiğini; bu eğitimlerin, izleyicinin fotoğrafa yaklaşımında yaşanan sıkıntıları çözeceğini aktaran Gazialem, "Fotoğrafı profesyonel olarak çeken, bununla profesyonel olarak ilgilenen iletişimciler olmasına rağmen fotoğrafın eleştiren bir izleyici kitlesi bulunmuyor. Çünkü o noktada aslında görsel okuryazarlık konusunda ülke olarak hâlâ eğitim seviyemizin yeterli olmadığını düşünüyorum.

Üniversitede evet bu eğitimi veriyoruz ama aslında bazı temel bilgilerin daha erken yaşta verilmesi gerektiğine inanıyorum. Dolayısıyla izleyicinin eğitilmesi gerektiğine inanıyorum ki değerlendirmeler daha sağlıklı olsun. Aksi takdirde eleştiri ile söylenme arasındaki farkı keşfetmek olanaksızlaşır.

Eleştiri dediğimiz, bir şeyi mercek altına alıp incelemektir. Dolayısıyla teknik ve içerik bilginin olması gerekiyor. Bu bilgiye ulaşmak için de gerçekten izleyicinin de belli bir bilgi süzgecinden geçmesi gerekli. O yüzden 'Bu eğitimler aslında zorunlu eğitimin içinde olsa ne kadar güzel olur' diyorum.

Özellikle ortaöğretim ve ilköğretim seviyesinde dersler verilmeli. Bunu başka kişilere branş dersi vasıtasıyla aktarabilmek çok güzel olur, her şeyden önce bir istihdam kapısı aralanır" ifadelerini kullanarak yeni bir istihdam alanı yaratılabileceğine işaret etti.

Sergide fotoğrafları yer alan öğrenciler

Ali Deniz İlikliç
Arda Ekmekçi
Baran Ayhan
Bengisu Çelik
Berat Toygar Yılmaz
Ece Çelik
Elanur Güngör
Esmâ Nur Gezer
Fatma Ceren Duman
Hatice Rana Kondu
Kaan Akbatur
Neslihan Aksu
Runak Rahimzadeh
Tuğçe Şenbaş

Öğretim Görevlisi Ayşe Şirin Gazialem, "Fotoğrafı profesyonel olarak çeken, bununla profesyonel olarak ilgilenen iletişimciler olmasına rağmen fotoğrafın, eleştiren bir izleyici kitlesi bulunmuyor. Çünkü o noktada aslında görsel okuryazarlık konusunda ülke olarak hâlâ eğitim seviyemizin yeterli olmadığını düşünüyorum" dedi.

Öğretim Görevlisi Ayşe Şirin Gazialem, "Görsel okuryazarlığı başka kişilere branş dersi vasıtasıyla aktarabilmek çok güzel olur. Her şeyden önce bir istihdam kapısı aralanır" değerlendirmesinde bulundu.

Öğretim Görevlisi Ayşe Şirin Gazialem, "Bu çalışma bize, Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet'in kuruluş sürecine çok hâkim olmadığımızı gösterdi. Bilmediğimiz çok şey olduğunu öğrendik" ifadelerini kullandı.

NOGAY TÜRKLERİNİN MİRASI CANLANIYOR

ANKARA NOSTALJİSİ

Ulus Hali civarı / Altındağ - 2016
Foto: Haluk Oras

Nogay Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği ile TRT AVAZ iş birliğinde düzenlenen "Altınorda'dan Anadolu'ya Nogay Türkleri Belgeseli ve Arslanbek Sultanbekov Konseri", Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Mimar Kemaleddin Salonu'nda geniş bir katılımla gerçekleştirildi.

İRFAN BAŞÇUHADAR

PROGRAMIN açılış konuşmasını Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Yalçın Topçu yaptı. Yalçın Topçu, Türk dünyasının çeşitli kesimlerine olan ilginin önemine vurgu yaparak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Türk dünyasıyla yakından ilgilendiğini belirtti. Ayrıca Türkiye'nin Türk dünyası ile bağını sürdürmeye devam ettiğini vurgulayarak Cumhuriyet'in 100. yılını gururla kutladıklarını ifade etti.

"Milletimizin sefkati, Türk dünyasının en ücra köşelerine kadar ulaşmalıdır"

Programda konuşmasını gerçekleştiren Cumhurbaşkanı Danışmanı Yalçın Topçu, bu vesileyle Türkiye'nin Türk dünyası ile bağını sürdürmeye devam ettiğini vurgulayarak şu ifadelerle yer verdi: "Türk dünyasının ve İslam dünyasının en uzak köşelerine kadar hem devletimizin sefkati hem de milletimizin rehberliği ulaşmalıdır. Cumhurbaşkanı'mız Recep Tayyip Erdoğan'ın Türk dünyasıyla yakından ilgilendiğini belirtmek ve bu vesileyle Türkiye'nin Türk dünyası ile olan bağlarını güçlendirme kararlılığını vurgulamak isterim. Cumhuriyet'imizin 100. yılını büyük bir gururla kutladığımızı da ifade edeyim. Türklerin devleti ve milleti, tarihin her döneminde var olmuştur.

Türkler, tarih boyunca çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır ancak her birimiz yani Türk'ün her asil boyu, zulümlerden güç alarak ayakta kalmıştır. Özellikle Türkiye dışında yaşayanlar, kendi vatanlarından uzakta, atalarını unutmadan varlıklarını sürdürmektedir. Türkiye devleti ve milleti, dünyanın dört bir yanında bulunan Türk soyunu, onlarla olan bağlarını sürdürmeye devam etmektedir. Gelecek yıllarda, Türk devletlerinin ekonomik, siyasi ve birlik beraberlik anlamında daha da güçlenmesi beklenmektedir.

Son olarak dünyanın dört bir yanında yaşanan savaş ve soykırımlarda hayatlarını kaybeden, özellikle Nogay Türkleri başta olmak üzere tüm şehitlerimizi saygıyla anıyorum."

"Altınorda'dan Anadolu'ya Nogay Türkleri konulu BAP başarıyla sonuçlanmıştır"

Gazi Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ramazan Bayındır ise programda yaptığı konuşmasında, Nogay Türklerinin geçmiş yıllarda yaşadığı zorluklara dikkat çekerek "Nogay Türkleri, 18. ve 19.yüzyıldaki zorunlu göçlerle Anadolu'ya gelerek yerleşen ve asil kökleri Kuzey Kafkasya olan Kıpçak Türkleridir. Türkiye'de çok fazla isimleri duyulmayan Nogay Türklerini biz daha çok "Tatar" adıyla tanıyor, Kırım ve Kazak Tatarları ile karıştırıyoruz. Geçen yıl Gazi Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Merkezi'nin müdürü olan Prof. Dr. Alev Çakmakoğlu Kuru ile Nogay Türkleri ve Nogay Türkçesi üzerine çalışmalarıyla tanışan Prof. Dr. Dilek Ergöneç hocalarımız, Nogay Türklerinin daha iyi tanınmasını amaçlayan bir bilimsel araştırma projesi (BAP) teklifiyle bize geldiklerinde bunu memnuniyetle kabul ettik. Altınorda'dan Anadolu'ya Nogay Türkleri konulu BAP projesi başarıyla sonuçlanmıştır ve çok emek harcanmış güzel bir belgesel ortaya çıkmıştır. Projede çalışan bütün hocalarımızı buradan kutluyoruz. Disiplinler arası bir çalışma olan proje, tam bir

iş birliği içinde gerçekleştirilmiştir. Projeye TRT AVAZ ile bir sivil toplum kuruluşu olan Nogay Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği çok katkı sağlamıştır, kendilerine buradan Gazi Üniversitesi olarak çok teşekkür ediyoruz. Bugünkü programda, belgeselin yanı sıra Nogay Türklerini sadece Türkiye'de değil, bütün Türk dünyasında temsil eden Nogay Sanatçı Arslanbek Sultanbekov da bir konser verecek. Bu vesileyle programın düzenlenmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum" şeklinde konuştu.

"Kıpçak Türklerinin Türkiye'de daha bilinir bir hâle gelmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz"

Programda konuşmasını gerçekleştiren Prof. Dr. Dilek Ergöneç, projenin saha çalışmaları hakkında da bilgi verdi: "Tarih boyunca siyasi ve askeri mücadelelerin odak noktası olan Nogay Türkleri; baskılara, katliamlara maruz kalmıştır. Ekonomik yönden büyük sıkıntılara uğramış ve göç etmek zorunda bırakılmıştır. Nogaylıların tarihi âdeta kanla yazılmıştır. Biz yıllardır Kıpçak Türklerinin Türkiye'de daha bilinir bir hâle gelmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Daha çok akademik olan bu çalışmalar, Türk toplumunun Nogay Türklerini tanımaları için ne yazık ki yeterli olmuyor. Nogay Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı Ömer Aktürk ile daha ne gibi çalışmalar yapılabilir düşüncesiyle, o dönemde Gazi Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Merkezi Müdürü olan Prof. Dr. Alev Çakmakoğlu Kuru'nun kapısını çaldık. Alev Hoca'mız, biraz sonra izleyeceğimiz belgeselin hem isim annesi oldu hem de bu belgeselin projelendirilmesi ve ortaya çıkmasında öncelik etti. Hem Alev Hoca'mıza hem de öğretilerine emekleri için şükran borçluyuz. Altınorda'dan Anadolu'ya Nogay Türkleri adlı projemiz, Gazi Üniversitesi Bilimsel

Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklendi. Ankara ve Konya'daki Nogay Türklerinin yer aldığı köyler ziyaret edilerek belgeselde kullanıldı. Bu projedeki büyük desteği için dernek başkanımıza, TRT AVAZ ekibine, emeği geçenlere ve Nogay Türklerine teşekkür ediyorum."

"Gök renkli bayrağımızın gölgesinde huzurla bağımsız yaşayın"

Açılışta konuşan Proje Koordinatörü Prof. Dr. Alev Çakmakoğlu Kuru, "2023 yılının Ocak ayında Nogay Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı Ömer Aktürk, Gazi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Dilek Ergöneç ve Gençlik ve Spor Derneği Üyesi Beşir Orak, TÜRKDAM'a geldi. Ziyaret sona erdiğinde Nogay Türklerinin tarih boyunca yaşadıkları sorunlar ve Nogay kültürü üzerine bir proje gerçekleştirilmesine karar verdik. Nogay Türkleri ile ilgili hayalimizi bir bilimsel araştırma projesine dönüştürdük. Nogay Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı Ömer Aktürk ev sahipliğinde köylerde başlayan ve Ankara'daki Nogaylarla devam eden saha araştırmalarımıza Nogay Türklerinin ilgisi ve misafirperverlikleri büyük oldu" dedi.

Prof. Dr. Kuru, konuşmasını şu sözlerle devam etti: "Amatör bir ruhla ama büyük bir samimiyetle hazırladığımız belgeselde naçizane emeği geçenler olarak bizler de terk etmek, sürülmek zorunda kaldığımız, soykırıma uğradığınız ata yurdunuzda, yakınlarda bir gün, üzerinde kanatlı dişi kurdun yer aldığı gök renkli bayrağımızın gölgesinde huzurla bağımsız yaşamaları dileriz."

"Yasasın Türkiye Cumhuriyeti, yasasın Türk dünyası"

Açılışta söz alan Nogay Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı Ömer Aktürk ise Nogay Türklerinin, Türk dünyasının ayrılmaz bir parçası olduğunu vurgulayarak

Programı; Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Yalçın Topçu, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ramazan Bayındır, Emekli Öğretim Üyesi ve Proje Koordinatörü Prof. Dr. Alev Çakmakoğlu Kuru, Nogay Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı Ömer Aktürk, Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Proje Yürütücüsü Prof. Dr. Dilek Ergöneç, dekanlar, müdürler, akademisyenler, öğrenciler ve davetliler katıldı.

Prof. Dr. Alev Çakmakoğlu Kuru, "Amatör bir ruhla ama büyük bir samimiyetle hazırladığımız belgeselde naçizane emeği geçenler olarak; bizler de terk etmek, sürülmek zorunda kaldığımız, soykırıma uğradığınız ata yurdunuzda, yakınlarda bir gün, üzerinde kanatlı dişi kurdun yer aldığı gök renkli bayrağımızın gölgesinde huzurla bağımsız yaşamaları dileriz" dedi.

"Gazi Üniversitesi, TRT AVAZ ve derneğimizin ortaklaşa düzenlediği Altınorda'dan Anadolu'ya belgeseline hepimiz hoş geldiniz, sefalar getiriniz. Bizler ana vatanlarımızdan uzak kalan, zulümden ve esarete düşmekten kurtulmak, kendi dilini ve dinini korumak için fedakârlık eden atalarının torunlarıyız. Nogay Türkleri; geçmişte devleti olan, sayısız esnafı olan ve gelenekleri olan köklü bir halktır. Bizler de ülkemizin sosyal ilişkilerinin güçlendirilmesi, yardımlaşma ve dayanışma ile birlik ve beraberlik ortamlarının tesis edilmesi için çabalıyoruz. Bizleri araştırarak yaşamımızı sonraki nesillere aktarmamıza vesile olan değerli hocalarımıza teşekkürlerimi sunuyorum.

Şu an hayatta olan yaşlılarımız ile yapılan bu çalışma hem bir belgesel niteliği hem de sözlü bir tarih çalışması olarak arşivlerde yerini almaktadır. Bu minvalde faaliyetlerimizde bizlerden desteklerini esirgemeyen devlet büyüklerimizde, şu an aramızda bulunan Cumhurbaşkanı'mızın başdanışmanı olan Yalçın Topçu'ya, huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Türk dünyasının başkenti Ankara'dan, ana vatanımızdan ata yurdumuza, bütün Türk yurtlarına selam olsun. Yüksek sesle de diyoruz ki "Yasasın Türkiye Cumhuriyeti, yasasın Türk dünyası" sözleri ile konuşmasını sonlandırdı.

Açılış konuşmalarının ardından "Altınorda'dan Anadolu'ya Nogay Türkleri" belgeselinin ilk gösterimi yapıldı. Belgesel gösterimi sonrası Arslanbek Sultanbekov, eserlerini seslendirdi. Program, plaket takdiminin ardından toplu fotoğraf çekimiyle sona erdi.